

Rapport

Periodisk evaluering av studieprogrammene Årsstudium i pedagogikk og Bachelor i pedagogikk

Februar, 2021
Yvonne Fritze

1. Innholdsfortegnelse

Innhold

1. Innholdsfortegnelse.....	2
2. Innledning.....	3
3. Nøkkelinformasjon om studiet.....	3
Studiets oppbygging og innhold	4
Opptakskrav og rangering	4
Arbeids- og undervisningsformer	4
Vurderingsformer	5
4. Valg av kvalitetsområder	5
5. Evalueringskomiteens sammensetning	6
6. Valg av metodikk	7
7. Analyse	9
Kvalitetsområde 5. Studentenes læringsutbytte	10
Kvalitetsområde 7. Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv	12
Kvalitetsområde 8. Utforming og ledelse av studieprogrammene	15
8. Konklusjon	17
9. Andre referanser	19

2. Innledning

I tråd med høgskolens kvalitetssystem har Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk laget en seksårsplan for periodisk evaluering av fakultetets studier. Ifølge planen skal bachelor og årsstudiet i pedagogikk gjennomføre periodisk evaluering av studiet i løpet av 2020. Høsten 2020 nedsatte ledelsen ved LUP en komite hvis mandat var å foreta en systematisk gjennomgang og drøfting av ulike sider ved årsstudium og bachelor i pedagogikk ved HINN, studiested Lillehammer.

Denne rapporten er et resultat av komiteens arbeid og dokumenterer en rekke positive trekk ved utdanningen, samtidig som den påpeker flere forbedringsområder. Grunnlagsmaterialet for evalueringen har bestått av dokumenter som beskriver og evaluerer/kommenterer studiet i studieåret 2019/2020 (se s. 6-7 for oversikt over dokumentene).

Evalueringskomiteen har fått tilsendt grunnlagsmaterialet som forberedelse til en heldags samling, hvor de tre utvalgte kvalitetsområdene ble diskutert.

Intensjonen med denne rapporten er å gi et realistisk bilde av studiet slik det fungerer i dag og samtidig komme med tanker om og innspill til videre utvikling av kvaliteten på studieprogrammet.

3. Nøkkelinformasjon om studiet

Denne evalueringen tar for seg to studieprogrammer; Årsstudium i pedagogikk og Bachelor i pedagogikk. Det er to ulike studieplaner, men innholdet i studiene er sammenfallende ved at årsstudiet er det samme som første året på bachelorutdanningen. Dermed vil denne rapporten bare skille mellom de to studieprogrammene når poenger relaterer til ett av programmene.

I studieplanen for *årsstudium i pedagogikk* ved HINN beskrives studiet slik:

Pedagogikk er læren om oppdragelse og undervisning. Pedagogikken henter kunnskap og synspunkter fra en rekke ulike vitenskaper som for eksempel filosofi, psykologi, sosiologi og historie. Faget har både en teoretisk og en praktisk side, og handler om hvordan de store samfunnsoppgavene som oppdragelse, opplæring, undervisning og utdanning påvirkes av politiske, sosiale, økonomiske og verdimeslige betingelser. Sentrale spørsmål i pedagogikk handler om hva som påvirker mennesker og samfunn gjennom læring, utvikling, sosialisering, oppdragelse, undervisning, opplæring og dannelse. Årsstudiet tar opp pedagogiske grunnlagsproblemer og knytter dette til endring og utvikling av vilkårene for oppvekst og opplæring. Pedagogikk er et danningsfag som skal bidra til studentenes faglige og personlige utvikling og refleksjon (Studieplan 2021/2022 Årsstudium i pedagogikk, s. 1).

I studieplanen for *bachelor i pedagogikk* ved HINN beskrives studiet slik:

Vi lever i dag i en verden preget av rask utvikling på mange områder. Som aktive mennesker i dagens samfunn møter vi utfordringer som kun for noen år siden var utenkelige. Spørsmålet blir hvordan vi greier å forholde oss til denne utviklingen – og hvordan vi skal forberede oss til morgendagen? Pedagogikkens løsning på denne utfordringen er å møte morgendagen basert på den lærdom vi gjør oss i dag. Læringsprosesser og grunnlaget for læring blir derfor helt sentrale områder i et studium i pedagogikk (Studieplan 2021/2022 Bachelor i pedagogikk, s. 1).

Det presiseres videre at [...] bachelorløpet har tre hovedpilarer:

- Pedagogiske grunnbegreper i teori og praksis, dvs. i didaktisk arbeid/undervisning, utviklings- og endringsarbeid, rådgivning, mediepedagogikk og pedagogisk formidling
- Kritiske perspektiver på pedagogikken: pedagogisk historie, samfunn og utdanningspolitikk, reformer, ideologi, deltakelse og marginalisering
- Oppgavearbeid - økende innslag av vitenskapsteori og forskningsmetode (Studieplan 2021/2022 Bachelor i pedagogikk, s. 1)

Studiets oppbygging og innhold

Årsstudium i pedagogikk består av to 30-studiepoeng (SP) emner; *PED1002/1 Kunnskap, læring og pedagogisk arbeid* i høstsemesteret og *PED1003/1 Individ, samfunn og pedagogikkens rolle* i vårsemesteret. Undervisningen og studieplan er felles for årsstudiet og første året på bacheloren. Studieopplegget er organisert slik at studentene møter faget gjennom såkalte problemområder.

Bachelor i pedagogikk er et studieprogram på 180 SP, hvorav 150 SP er obligatoriske emner og 30 SP er valgemner.

Andre studieår har studentene 15 SP i ExPhil og ExFac, samt et spesialpedagogisk emne på høstsemesteret, mens de på vårsemesteret har valgemner. Høgskolen tilbyr fire valgemnepakker: Rådgiving og veiledning, Disability studies, Filosofiske emner og Organisasjon og ledelse. På vårsemesteret har studentene dessuten mulighet til å reise på utveksling til en av høgskolens samarbeidsinstitusjoner. Tredje studieår har studentene Pedagogisk utviklingsarbeid (15 SP) og Mediepedagogikk og pedagogisk formidling (15 SP), før de avslutter med bacheloroppgaven på våren.

Opptakskrav og rangering

For begge studieprogrammer er opptakskravet generell studiekompetanse eller opptak på grunnlag av godkjent realkompetanse.

På årsstudiet kom alle kvalifiserte søkere inn i 2019, mens det i 2020 var en poenggrense på 34.3 (førstegangsvitnemål) og 44.8 (ordinær kvote) fra samordna opptak. Det var også ventelister på programmet.

På bachelorprogrammet var poenggrensen på 30.8 (førstegangsvitnemål) og 40.8 (ordinær kvote) fra samordna opptak i 2019, mens det i 2020 var en poenggrense på 33.9 (førstegangsvitnemål) og 40.5 (ordinær kvote) fra samordna opptak. Det var forholdsvis mange på venteliste begge år.

Arbeids- og undervisningsformer

Begge studieprogram vektlegger varierte arbeidsformer med fokus på samarbeid og stor grad av egenaktivitet. Det forutsettes at studentene viser initiativ og tar ansvar for eget studiearbeid, felles

arbeidsoppgaver og læringsmiljø. Utgangspunktet for valg av innhold og arbeidsformer er at pedagogisk forståelse utvikles gjennom handling, opplevelse, observasjon og refleksjon. Videre har utdanningen(e) som mål at studentene skal tilegne seg entreprenørskapskompetanse. Dette innebærer at studentene skal kunne anvende kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse på innovative måter. I dette ligger vilje og evne til skapertrang og til å utfordre etablerte mønstre på en faglig og kritisk måte.

Følgende prinsipper legges til grunn for valg av undervisningsformer, arbeidskrav og eksamensformer: Erfaringslæring, praksisorientering, problembasert tilnærming, prosjektorientering og verdiperspektiv.

Vurderingsformer

Vurderingsarbeid skal være en integrert del av studiet, og har som formål

- At studentene skal få tilbakemelding på egen utvikling i forhold til studiets mål
- At studentene skal få erfaring i egenvurdering og vurdering av hverandre
- At studentene skal få erfaring med mappe/mappevurdering

Gjennom studieløpet er det lagt opp til varierte vurderingsformer. Følgende vurderingsformer benyttes: mappe (gjelder også årsstudiet), skriftlig skoleeksamen (gjelder også årsstudiet), hjemmeeksamen, individuell muntlig eksamen (gjelder også årsstudiet).

4. Valg av kvalitetsområder

I henhold til kvalitetssystemets åtte kvalitetsområder er det i samarbeid med studieprogramansvarlig for bachelorutdanningen i pedagogikk og instituttleder valgt ut tre områder som ønskes vurdert i denne evalueringen:

- Studentenes læringsutbytte (kvalitetsområde 5)
- Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv (kvalitetsområde 7)
- Utforming og ledelse av studieprogrammene (kvalitetsområde 8)

5. Evalueringskomiteens sammensetning

Yvonne Fritze	Førsteamanuensis, Institutt for pedagogikk, LUP, HINN (leder av komiteen)
Tina Jacobsen	Høgskolelektor, Institutt for pedagogikk, LUP, HINN
Hans Petter Ulleberg	Instituttleder/Førsteamanuensis, Institutt for pedagogikk og livslang læring, NTNU
Trine Løvold Syversen	Studieprogramansvarlig sport management, HHS, HINN
Anja Sjøberg	Avdelingsleder, NAV Arbeidslivssenter i Innlandet
Thorstein Hernes	Museumspedagog, Maihaugen/stiftelsen Lillehammer museum
Hanne Bjertnæs	Studieveileder, LUP, HINN (sekretær)

Komiteens sammensetning skal avspeile valg av kvalitetsområder. Studentene er representerte gjennom studiebarometeret, studiestartundersøkelsen samt studieprogramansvarliges årlige rapporter som bygger på emneevalueringer.

Anja Sjøberg hadde ikke anledning til å delta på evalueringsdagen, men fikk mulighet til å kommentere på rapporten.

6. Valg av metodikk

Evalueringskomiteen har foretatt dokumentanalyse av alt tilsendt materiale. Materialet omfatter følgende dokumenter:

DOKUMENTTYPER	ANTALL
Mandat for evaluering	1
Veiledning for periodisk evaluering av studieprogram ved Høgskolen i Innlandet	1
Innkalling og program for heldagssamling	1
Informasjonsbrev fra studieprogramansvarlig	1
Emnebeskrivelser	10
Nøkkeltall	9
Pensumlister	10
Studiebarometer for bachelor i pedagogikk 2018 og 2019	2
Studieomtale fra høgskolens hjemmeside, begge studieprogram	2
Studieplan for 2020-21, begge studieprogram	2
Studieprogramansvarliges rapport, 2019 og 2020	2
Studiestartundersøkelsen fra 2018, 2019 og 2020, begge programmer	6

Undersøkelsen er blitt supplert av enkelte eksterne rapporter og litteratur i den grad det har vært nødvendig for arbeidet. (Se 9. Andre referanser).

Det var opprinnelig planlagt at evalueringen skulle foregå høsten 2020. Av praktiske årsaker ble deler av forberedelsesarbeidet gjort høsten 2020, mens selve evalueringen og rapportskrivning fant sted i januar – februar 2021. Evalueringsarbeidet fulgte følgende tidsplan:

- 15. desember – grunnlagsmateriale utsendt til komiteens medlemmer
- Uke 1+2 – diverse møter mellom leder og sekretær for komiteen
- 13. januar – heldagssamling for komiteen via Zoom
- 15. januar – utsending av referat fra møtet til gjennomsyn av komiteens medlemmer
- Uke 3 – tilbakemeldinger fra komiteens medlemmer på referatet
- Uke 3 og 4 – førsteutkast til rapport. Referatet fra møtet utgjør en del av grunnlaget for denne evalueringsrapporten
- Uke 5 og 6 - utsending av rapport, tilbakemelding fra gruppen og eventuelle rettelser. Ferdigstilt rapport

På bakgrunn av evalueringens anbefalinger og konklusjon utarbeider dekan/prodekan og studieprogramansvarlig en handlingsplan med tiltak for oppfølging.

Programmet for heldagssamling den 13. januar

<p>ØKT 1, 9:15-10:00</p>	<p>Velkommen og presentasjon av komiteens deltakere</p> <p>Gjennomgang av mandat og evalueringsområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studentenes læringsutbytte (kvalitetsområde 5) • Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv (kvalitetsområde 7) • Utforming og ledelse av studieprogrammene (kvalitetsområde 8) <p>Veien videre mot evalueringsrapport</p>
<p>ØKT 2, 10:00-11:00 (K5)</p>	<p>Med utgangspunkt i studieplaner, studieprogramansvarliges rapport for 2018 og 2019, Studiebarometeret for 2019 og andre aktuelle dokumenter diskuteres spørsmål knyttet til Kvalitetsområde 5</p>
<p>PAUSE</p>	

<p>ØKT 3, 11:45-13:00 (K7)</p>	<p>Med utgangspunkt i studieplaner, studieprogramansvarliges rapport for 2018 og 2019, Studiebarometeret for 2019 og andre aktuelle dokumenter diskuteres spørsmål knyttet til Kvalitetsområde 7</p>
<p>PAUSE</p>	
<p>ØKT 4, 13:10-14:10 (K8)</p>	<p>Med utgangspunkt i studieplaner, studieprogramansvarliges rapport for 2018 og 2019, Studiebarometeret for 2019 og andre aktuelle dokumenter diskuteres spørsmål knyttet til Kvalitetsområde 8</p>
<p>PAUSE</p>	
<p>ØKT 5, 14:20-15:00</p>	<p>Oppsummering</p>

7. Analyse

Dagens situasjon

Oppstarten av Hedmark og Oppland distriktshøgskole (OHD) i 1971 var ikke bare et distriktspolitisk virkemiddel, men ble også sett på som et alternativ til det rådende universitetssystemet og fagenes instrumentelle preg (Fritze & Nordkvelle, 2000). Generell pedagogikk var distriktshøgskolens første grunnfag og har eksistert siden 1971. Faget hadde referanser til den pedagogiske reformbevegelsen på 1900-tallet, og viktige stikkord var blant annet problemorientering, empirisk interaksjon, gruppearbeid, vurdering, engasjement, handlingsorientering, kritisk holdning (Tangerud, 1986, referert i Fritze & Nordkvelle, 2000, s. 91). Det ser ut til at mye av grunnprinsippene fra 70-tallet er med i dagens studieplan, blant annet vises det til *erfaringslæring*, *praksisorientering*, *problembasert tilnærming*, *prosjektorientering* og *verdivurdering* som underliggende prinsipper for valg av undervisningsformer, arbeidskrav og eksamen.

Studieprogrammene årsstudium i pedagogikk og bachelor i pedagogikk opplever god rekruttering. Årsstudiet er sammenfallende med det første studieåret av bachelorprogrammet, og studentene følger samme undervisning og er blandet i gruppene. Det totale antall studenter som starter, har vært stadig stigende de siste årene. Antall studenter på årsstudiet har blitt litt mindre, mens flere har blitt tatt opp på bachelorprogrammet. Dette har vært en ønskelig utvikling fra instituttets side.

Høsten 2020 var det til sammen 385 studenter på de to studiene. Studiet har faglig dyktige ansatte, og det er god gjennomstrømming (studiepoengproduksjon) av studenter.

Kvalitetsområde 5. Studentenes læringsutbytte

I kvalitetsrapporten beskrives kvalitetsområde 5 på følgende måte:

- Læringsutbyttebeskrivelsene skal være dekkende og relevante for den kompetansen studentene skal sitte igjen med etter endt utdanning
- Studentene skal gjennomføre studiet på normert tid
- Undervisning-, lærings- og vurderingsformene skal bidra til at studentene oppnår fastsatt læringsutbytte

Som utgangspunkt for gruppens diskusjon og vurderinger av studentenes læringsutbytte ble følgende spørsmål stilt:

- Er læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogrammet faglig oppdaterte?
- Er læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket?
- Bidrar alle emner til programmets forventede læringsutbytte?
- Hvordan bidrar undervisnings- og vurderingsformer til at studentene oppnår det forventede læringsutbytte?
- Hvordan er utviklingen i studentenes karakterer – og strykprosent?

Læringsutbyttebeskrivelsene

Læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte emnene oppleves som faglig oppdaterte, og dekker tilsynelatende det som står i den overordnede studieplanen. De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for de to programmene følger malen til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Beskrivelsen av årsstudiet har en tydeligere sammenheng med læringsutbyttebeskrivelsene for de to 30 SP-emnene som inngår i programmet, enn det som gjelder for bachelorprogrammet. På bachelorprogrammet er det mange emner (2 x 30 (SP) og 8 x 15 (SP), inkludert Exphil og Exfac og to valgemenner) som sammen skal beskrive bacheloren, og derfor fremstår naturlig nok læringsutbyttebeskrivelsen som mer generell. Dette kan være en medvirkende årsak til at studentene, ifølge Studiebarometeret, ikke tydelig ser sammenhengen mellom programmets overordnede beskrivelse og læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte emner.

Det trekkes fram at innholdet i studieplanen for bachelorprogrammet er så generelt, at det vil kunne beskrive enhver bachelor i pedagogikk i Norge. Pedagogikken på Lillehammer har som nevnt utspring i reformpedagogiske tanker fra 70-tallet, og kjennetegnes av kritisk tenking, problembasert læring og studentaktive undervisningsformer. Selv om studiet på Lillehammer har et godt rykte, anbefaler komiteen:

- Å tydeliggjøre hva som er unikt for bachelorprogrammet i pedagogikk som tilbys på Lillehammer
- Å tydeliggjøre hva som er fagområdets kvaliteter

- Å tydeliggjøre hva som har et spesielt fokus i innholdet og i de undervisningsformene som tilbys
- Å bruke Lillehammers reformpedagogiske bakgrunn i profileringen, om dette anses som viktig

Hvordan bidrar emnenes innhold, undervisnings- og vurderingsformer til læringsutbyttet?

Hvorvidt emnene bidrar til at læringsutbyttebeskrivelsene oppnås, avhenger av den undervisningen som faktisk blir gjennomført. Her spiller de fagansattes forståelse og tolkning av eksisterende emneplaner inn, i tillegg til deres kompetanse. Gruppen har ikke fått undervisningsplaner for de enkelte emnene som del av bakgrunnsmateriale, men har hatt tilgang til samtlige pensumlister. På bakgrunn av pensumlister og emneplaner oppleves det som sannsynlig at de overordnede målene i studieplanen kan oppnås.

Det er gledelig at mange søker seg til pedagogikk, men det høye studenttallet på årsstudium i pedagogikk og på første året av bacheloren (ca. 200 studenter H2020) kan være utfordrende for undervisere og studenter. Bruk av aktive læringsformer og et trygt læringsmiljø, hvor studentene tør ytre seg og være kritiske, stiller krav om tilstrekkelig med ansattressurser. I studieplanen både for årsstudiet og bachelorprogrammet trekkes det frem at studentene skal bli kjent med varierte evalueringsformer, bl.a. ønskes det at studentene skal få erfaring med mappeevaluering. Denne vurderingsformen henger godt sammen med pedagogikkmiljøets ønsker om mer aktive læringsformer. I Studiebarometerundersøkelsen fra 2019 fikk studiets vurderingsformer positive tilbakemeldinger. Det er derfor et tankekors at mappevurdering nylig er blitt erstattet av andre, mer tradisjonelle evalueringsformer av ressurs hensyn. Komiteen beklager utviklingen, og understreker at om pedagogikkstudiet på Lillehammer skal bringe videre kunnskaper om hva som fagmiljøet anser for god pedagogikk, må det også kunne oppleves av studentene i praksis.

Resultater fra Studiebarometeret viser at studentene etterlyser en tydeligere faglig sammenheng mellom emnene, og større relevans i enkelte emner. Studieprogramansvarliges rapporter påpeker at dette spesielt gjelder emnene ExPhil og ExFac, som tilbys fra et annet fakultet. Det trekkes fram i komiteens diskusjon at Studiebarometerundersøkelsen går på høsten i andre studieår, hvor studentene har undervisning på nettopp disse emnene. Resultatene fra undersøkelsen kan derfor gi en kunstig lav score på flere felter, noe studentrepresentanter selv har antydnet i studieutvalgsmøter. Det har vært gjort forsøk på å gjøre disse emnene mer rettet inn mot pedagogikk, men de scorer fortsatt dårlig blant studentene. På bakgrunn av ovenstående diskusjon anbefaler gruppen:

- At det ved planlegging av undervisning og eksamen arbeides med løsninger for hvordan kvaliteten i studier med høye studenttall kan opprettholdes. Gruppen mener at dårlig studiekvalitet etter hvert vil føre til fallende studenttall
- Det foreslås at fagmiljøet ser på ulike løsninger på integrering av og/eller kvalitetsheving på emnene Exphil og ExFac. For eksempel ser gruppen følgende løsninger:
 - Emne flyttes til et annet tidspunkt i studieløpet, og/eller
 - Emnene fordeles på to ulike semestre, og/eller
 - Emnene tilpasse i høyere grad pedagogikkfaget, og/eller
 - Emnene erstattes av andre tilsvarende emner

Karakterer

Nøkkeltallene i grunnlagsmaterialet viser at det er en lav strykporsent for begge studier. Strykporsenten er 2,4 % for årsstudium i pedagogikk, og 3,6 % for bachelorstudentene. Dette synes å være ganske likt tilsvarende utdanninger ved andre institusjoner i landet, men skal ikke nødvendigvis forstås som et kvalitetsteget.

Kvalitetsområde 7. Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv

I kvalitetsrapporten beskrives kvalitetsområde 7 på følgende måte:

Studiene skal være relevante for samfunns- og arbeidsliv. Relevansen må sikres gjennom samarbeid i ulike fora. Her er RSA viktig (Råd for samarbeid med arbeidslivet), men også ulikt bransjesamarbeid på ulike fakultet og utdanninger. Relevans skal også sikres gjennom utplassering og praksisopphold i arbeidslivet. Bruk av tilbakemeldinger fra tidligere studenter i form av kandidatundersøkelser og gjennom alumninettverk er også viktige kilder.

Følgende spørsmål dannet utgangspunkt for komiteens diskusjoner og vurderinger:

- Hvor mye bransjee erfaring (erfaring fra relevant arbeidsliv) har fagmiljøet?
- Praksis i studiet?
- Hvor relevant er studieprogrammet for arbeidslivet og for samfunnets kompetansebehov?
- Hvordan kan studieprogrammet tilpasses samfunnets fremtidige kompetansebehov?
- Hvor godt forberedes studentene til en internasjonal karriere?

Fagmiljøets bransjee erfaring

Alle ansatte på instituttet er pedagoger, og er sånn sett en del av "bransjen". I tillegg har mange i fagmiljøet erfaringer fra andre pedagogiske virksomheter. Det dreier seg i hovedsak om skole og barnehage, men også fra PP-tjenesten, kompetansesentre, faglig rådgivning etc.

Praksis i studiet

Pedagogikkstudiet er et disiplinstudium, og det er ikke avsatt ressurser til å sende ut studentene i tradisjonelle praksisopphold. Studentene har imidlertid en tre ukers observasjonspraksis i det spesialpedagogiske emnet SPE2110 Individ, institusjon og fellesskap (15 SP), hovedsakelig innen barnehage eller skole. Med de store studentkull og en ny bachelor i spesialpedagogikk er det imidlertid vanskelig å finne nok praksisplasser til de mange studenter. Det er viktig at praksisen oppleves som relevant for framtidig yrkesliv og ikke bare er knyttet til skole og barnehage

Komiteen understreker at det er flere andre måter å støtte koblingen mellom teori og arbeidsliv på, enn gjennom tradisjonell praksis. Om man tenker seg et kontinuum mellom undervisningsformer som kobler praksis og teori, også kalt prakademiske undervisningsformer (Skyttermoen, 2013), anbefales det:

- At det arbeides med å finne flere arenaer for praksis på emnet i spesialpedagogikk enn skole og barnehage
- At det jobbes med undervisningsmetoder og arbeidskrav på alle emner, for å oppnå en nærhet til praksis. Som eksempler nevnes:
 - Esemplifiseringer av teorien fra praksis, f.eks. bruk av film og videoklipp som illustrerer yrkesliv
 - Øvelser med rollespill og case i forelesninger og på seminarer
 - Gjeste forelesere fra både academia og yrkesliv
 - Ekskursjoner og byvandring
 - Praktisk orienterte arbeidskrav som inneholder øvelser, hverandrevurderinger og refleksjonsnotater
 - Undersøkelser i samarbeid med yrkeslivet, f.eks. gjennom bacheloroppgaven

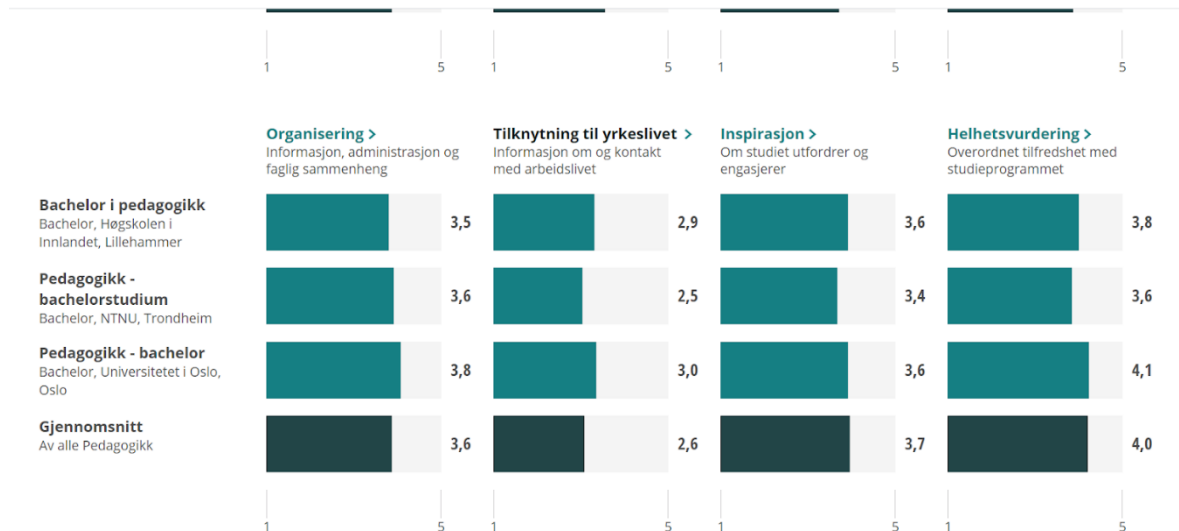
Det anbefales videre at studentenes kompetanse i høyere grad synliggjøres overfor arbeidslivet gjennom faste møteplasser, og dermed gjøres også studentene kjent med de mulighetene som finnes. Eksempler på møteplasser kan være:

- Arbeidslivsmesser – be inn aktuelle aktører fra arbeidslivet, som kan belyse kompetanse de trenger og som studenter i pedagogikk kan bidra med.
- Koble arbeidsgivere med studenter som skal skrive BA-oppgave. Har de noen prosjekter de ønsker at noen studenter kunne sett nærmere på? Dette kan være nyttig både for bedrift og student, og gjøre at studenten bevisstgjøres viktigheten av sin kompetanse i en større sammenheng.
- Koble studenter som jobber med bacheloroppgaven opp mot aktuelle forskningsprosjekter på instituttet?
- Karrieredagen – kanskje studentene kan involveres i å arrangere denne for å få mer eierskap til den?
- Synliggjøre behovet for pedagoger også innen kommunikasjonsbransjen og organisasjonslivet/HR
- Det foreslås at studiet i høyere grad samarbeider med NAV og benytter seg av deres kunnskap om framtidige arbeidskraftbehov.

Relevans for arbeidsliv og samfunnets kompetansebehov

Mens disiplinlagene tradisjonelt sett tar utgangspunkt i vitenskapelige temaer, tar profesjonsfagene utgangspunkt i bestemte yrker, eller profesjoner. Bachelor i pedagogikk er en disiplinutdanning og er innrettet mot et bredere og mer udefinert arbeidsmarked. Det er derfor større utfordringer knyttet til å målrette pedagogikkstudiene mot arbeidslivet enn det som gjelder for profesjonsstudier innen beslektede fagfelt (NIFU, 2018, s. 1-2). En artikkel i Dagens Næringsliv, basert på en NIFU-undersøkelse om arbeidsgivers vurdering av nyansatte, løfter fram behovet for pedagoger og deres kompetanse både i dagens og fremtidens arbeidsliv:

På bachelornivå er pedagogikk og helse- og sosialfag det som blir ansett som mest etterspurt fremover [...] Arbeidsgiverne i undersøkelsen ble også bedt om å angi hvor viktig 17 ulike ferdigheter blant sine ansatte var. Sammen med gode samarbeidsevner og selvstendighet, ble evnen til å kunne tilegne seg kunnskap relevant for jobben, ansett som særlig viktig (DN, 13.3.2019).

Figur 1. Tilknytning til yrkeslivet, Bachelor i pedagogikk på HINN, NTNU og UiO

En sammenligning mellom studentenes opplevelse av studiets tilknytning til yrkeslivet ved tre bachelorstudier i pedagogikk (HINN, NTNU og UiO) viser at studentene, på en skala fra 1-5, opplever tilknytningen på omkring middels (i gjennomsnitt 2.6). Det er stor likhet mellom studentenes oppfattelse på de tre institusjonene, med NTNU med lavest score på 2.5 og UiO med høyest på 3.0. Pedagogikk på Lillehammer ligger her litt over gjennomsnittet med en score på 2.9.

Selv om det skal være fokus på arbeidslivsrelevans, er det viktig å huske på at dette også er studier som skal forberede studenter til videre studier og en eventuell karriere innen akademia. Det må derfor være en balansegang i fokuset her.

Det anbefales:

- At læringsutbyttebeskrivelsene i studiet i høyere grad relateres til arbeidsliv og yrkesrelevans. Kunnskap om mennesker, relasjoner, tilrettelegging av gode prosesser etc. som studentene oppnår bl.a. gjennom studiets arbeidsformer kan trekkes fram.
- At fagmiljøet er bevisst på artikulering av andre ferdigheter og kompetanser, og kan koble dem opp mot arbeidslivsrelevans.
- At arbeidsformene som benyttes på flere emner, bl.a. fasilitering av grupper, observasjon, analyser, kritisk og etisk tenking, i høyere grad gjenspeiles i læringsutbyttebeskrivelsene (jvf. prinsipper for valg av undervisningsformer, arbeidskrav og eksamen, s. 10). Dermed blir denne typen ferdigheter, kunnskaper og kompetanser synliggjort for studenter og arbeidsliv.

Forberedelse til internasjonal karriere

Det er relativt få studenter fra programmet som drar på utveksling, og det har vært relativt lite fokus på dette. Det står imidlertid i studieprogramansvarligs rapport at internasjonalisering i alle emner er noe som skal følges opp framover.

Det anbefales:

- At det også ses på muligheter for internasjonalisering uten utveksling. Dette kan for eksempel være
 - Å ha felles undervisning med vennskapsuniversiteter,
 - studieturer,
 - Søke Erasmus+ prosjekter etc.
 - Det kan også legges inn temaer om globalisering og internasjonalisering i undervisningsplanene, gjerne i samarbeid med andre relevante studier.

Kvalitetsområde 8. Utforming og ledelse av studieprogrammene

Kvalitetsområde 8 beskrives på følgende måte i kvalitetsrapporten:

Studieprogrammene skal ha en indre sammenheng slik at det er samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser og undervisnings- og vurderingsformer. Studieprogrammene skal evalueres jevnlig og i henhold til rutiner for evaluering. Resultatene skal brukes til forbedring. Ledelse av studieprogrammene skal plasseres tydelig, og følge øvrige linjer for ledelse.

Følgende spørsmål dannet utgangspunkt for komiteens diskusjoner og vurderinger:

- Hvordan er studieprogrammet forankret i HINNs- og fakultetets strategi?
- Er navnet på studieprogrammet dekkende? Kommuniserer det godt overfor omverden?
- Er informasjon om studieprogrammet på nettsider, brosjyrer og vitnemålstillegg dekkende og oppdatert?
- Hvordan står studieprogrammets profil i forhold til liknende studieprogram ved HINN eller andre institusjoner i Norge? Kan det være aktuelt å vurdere samarbeid eller arbeidsdeling?
- Gir emnesammensetningen god faglig progresjon?

Strategiforankring

I høgskolens strategiske plan (s. 6) står følgende som mål for Utdanningsområdet:

Høgskolen i Innlandet verdsetter utdanningsfaglig kompetanse.

- Vi skal arbeide for høy kvalitet i alle utdanninger, med krevende og engasjerende studier hvor studieprogrammene utvikles i samarbeid med arbeidslivet og samfunnet for øvrig.

- Alle våre utdanninger skal holde høy internasjonal standard.
- Undervisernes pedagogiske kompetanse skal økes, og meritteringsordninger for ambisiøse undervisere skal etableres.
- Vi skal styrke forskningsbasert undervisning som stimulerer en kritisk holdning til lærestoffet og følge opp gode studentinitiativer som styrker læring.
- Vi er opptatt av innovasjon i utdanningene og går inn for å benytte oss av mulighetene digitalisering gir.
- Vi skal tilby et moderne læringsmiljø med varierte læringsformer både på studiestedene og som del av det fleksible studietilbudet.

Ut ifra grunnlagsmaterialet komiteen har sett på, vil vi si at studieprogrammene treffer bra på de fleste områder, men at muligheten for kompetanseheving for de fagansatte må gjennomgås på nytt for bedre å kunne relateres høgskolens strategi. Høgskolens verdier *involverende*, *nyskapende* og *sannhetssøkende* reflekteres også i innholdet i de to aktuelle studieprogrammene.

Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk har ingen egen strategi. Komiteen påpeker imidlertid viktigheten av å finne en god balanse mellom de rammeplanstyrte profesjonsutdanninger og disiplinlag i det strategiske arbeidet ved fakultetet.

Navn og studieomtale

Studieprogramnavnene *“Årsstudium i pedagogikk”* og *“Bachelor i pedagogikk”* oppfattes som konkrete og dekkende navn, mens emnenavnene fremstår som mere uklare. Det stilles også spørsmål ved om eksterne (studenter, arbeidsgivere) vet hva som ligger i flere av begrepene som brukes i studieomtalen. Det anbefales:

- Å ta en gjennomgang av emnenavn, da disse ikke nødvendigvis kommuniserer innholdet så godt eksternt.
- Å la eksterne komme med innspill i en eventuell gjennomgang av studieomtale og emnenavn
- At de fagansatte jevnlig leser gjennom hverandres emneplaner. På denne måten kan fagmiljøet sikre en indre sammenheng i studieprogrammet, men også bidra til å konkretisere begreper som brukes.

Profilering og synliggjøring

I studieomtalen fremstilles studieprogrammene ganske likt som tilsvarende studieprogrammer ved andre universiteter og høgskoler. Det er fint at fagfeltet pedagogikk er gjenkjennbart for søkere på tvers av institusjoner, og dermed fremstår det som et “trygt” faglig valg. I dag er det “læringsprosesser” som trekkes spesielt frem i studieomtalen - men det kan være andre ting som heller burde aktualiseres.

Den generelle informasjonen under jobbmuligheter fremstår ikke oppdatert etter at høgskolen har fått en egen bachelorgrad i spesialpedagogikk. Det finnes imidlertid liten oversikt over hvilke jobber tidligere studenter ved bacheloren på Lillehammer har fått.

Det er noe samarbeid mellom fakultetene LUP og HHS, ved at vi tilbyr hverandres valgemner, men det er flere studieprogrammer internt på høgskolen som kan være aktuelle for samarbeid.

Det anbefales:

- Å tydeliggjøre profilen i høyere grad ved å løfte frem våre spesiallemner, f.eks. emnene Rådgivning og veiledning, Pedagogisk utviklingsarbeid og Mediepedagogikk og pedagogisk formidling.
- Å også fokusere på “soft skills”, som studentene bl.a. får gjennom studiets arbeidsformer, i profileringen. Dette er en type egenskaper som trekkes fram som særlig viktige i fremtidens arbeidsliv.
- At begreper brukt i profileringen, for eksempel “læringsprosesser”, med fordel kan vise til eksempler som skaper forståelse hos søkergruppen.
- Å benytte spørsmål i omtalen av innholdet, for derved å vekke søkers nysgjerrighet (se NTNU og UITs studieomtaler).
- Å oppdatere omtalen av jobbmuligheter. Eksempelvis vises det til at UIO har kategorisert jobbmuligheter gjennom bransjer, mens universitetet i Ørebro refererer til tidligere studenters karriere. På sistnevntes nettsider heter det (oversatt til norsk) “dette står det på noen av våre tidligere studenters visittkort: samfunnsplanlegger, webutvikler, personalsjef, spesialpedagog, politiker [...]”.
- At det gjennomføres en kandidatundersøkelse
- Å ha fokus på hvordan man opprettholder og videreutvikler samarbeid på tvers av fakulteter, spesielt etter fusjonen mellom HiL og HiHm.

Emnesammensetning

Komiteens umiddelbare inntrykk er at emnene har en progresjon fra det mer generelle innholdet på første studieår, til en større grad av fordypning på emnene på andre og tredje året. Ifølge studiebarometeret etterlyser studentene bedre eller tydeligere sammenheng og progresjon mellom emnene. Studieprogramansvarlige rapporterer imidlertid om at resultatene fra Studiebarometerundersøkelsen er mindre positive enn de som framkommer i emneevalueringer underveis i studiet. Som nevnt under diskusjonen av kvalitetsområde 5, mistenker komiteen at det kan være en feilkilde forbundet med tidspunktet for Studiebarometerundersøkelsen og de emner studentene har når undersøkelsen foregår (ExPhil og ExFac). Det anbefales:

- Å undersøke om det er en reell feilkilde forbundet med resultatene i Studiebarometerundersøkelsen.
- At de fagansatte er oppdatert om hverandres emner, for å sikre faglig progresjon.
- Å vurdere nye temaer i bachelorprogrammet med tanke på behov for kompetanse i fremtidens arbeidsliv. Her foreslår gruppen bl.a. følgende temaer *flerkulturelle perspektiver, bærekraft, antirasistisk arbeid og ekstremisme, internasjonale perspektiver*.

8. Konklusjon

Vi har i evalueringen av årsstudium og bachelor i pedagogikk hatt fokus på tre kvalitetsområder; studentenes læringsutbytte, studienes samspill med samfunn og arbeidsliv og utforming og ledelse av studieprogrammene.

Evalueringen viste at det er god rekruttering til studiene, at det er høy faglig kompetanse blant de fagansatte og at studienes innhold anses som svært viktig for fremtidens arbeidsliv. Det høye

studenttallet på årsstudium i pedagogikk og på første året av bacheloren kan imidlertid være utfordrende for å få til studentaktive undervisningsformer, ressurskrevende evalueringsformer som mappeevaluering og for å skaffe tilstrekkelig med praksisplasser. Det anses også som utfordrende å få til en tydeligere sammenheng mellom emnene på bacheloren, og å skape større relevans for ExPhil og ExFac. Studienes beskrivelser er lik pedagogikkstudier ved andre institusjoner, og fremstår dermed som gjenkjennelige. Utfordringen er imidlertid å få fram særtrekk ved pedagogikkstudiene på Lillehammer.

På bakgrunn av gjennomgangen av de tre kvalitetsområdene anbefales det:

Kvalitetsområde 5. Læringsutbytte

- At det finnes løsninger på hvordan kvaliteten i studier med høye studenttall kan opprettholdes
- At det tydeliggjøres hva (undervisningsformer og innhold) som er *unikt* for bachelorprogrammet i pedagogikk på Lillehammer
- At fagmiljøet ser på ulike løsninger for integrering av og/eller kvalitetsheving på emnene Exphil og ExFac. Herunder at emnets relevans for pedagogikkstudiet tydeliggjøres.

•
i hvordan det organiseres, undervises og utøves. Akkurat når det gjelder pedagogikk som fag bør de pedagogiske ambisjonene være høye.

•

Kvalitetsområde 7. Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv

- At det arbeides med å finne flere arenaer for praksis på emnet i spesialpedagogikk, og at det jobbes med å skape nærhet til praksis gjennom undervisningsmetoder og arbeidskrav på alle emner
- At læringsutbyttebeskrivelsene (så vel innhold som arbeidsformer) i studiet i høyere grad relateres til arbeidsliv og yrkesrelevans
- At studentenes kompetanse i høyere grad synliggjøres overfor arbeidslivet gjennom faste møteplasser. Herunder at studentene i høyere grad gjøres kjent med hvilke muligheter som finnes

Kvalitetsområde 8. Utforming og ledelse av studieprogrammene

- At profilen tydeliggjøres
- At det gjennomføres en kandidatundersøkelse og at studienes jobbmuligheter oppdateres på nettsiden
- At samarbeid på tvers av fakulteter videreutvikles
- At nye temaer i bachelorprogrammet vurderes

9. Andre referanser

Fritze, Y. & Nordkvelle, Y. (2000). Fra pedagogikk til elektronikk - en surf gjennom høgskolens teknologihistorie. Lesjø. J. H., Pryser, T., Selstad, T. Solheim, L.J. (red.). *Høgskolen i Lillehammer 30 år. Fra Internat til Internett*. Lokalhistorisk forlag.

Kantardjiev, K. O. & Haakstad, J. (2018) *Bachelorgraden på egne ben? Arbeidslivsrelevans i disiplinfaglige bachelorgrader*. NOKUT-rapport 1-2018. ISSN-nr 1892-1604

Dagens Næringsliv, Solvang, T. M. (13 mars 2019). Ny rapport: Disse vil arbeidsgiverne ansette. <https://www.dn.no/arbeidsliv/utdanning/forskning/samordna-opptak/ny-rapport-disse-vil-arbeidsgiverne-ansette/2-1-562411>

Høgskolen i Innlandet, *Strategisk plan 2018-2020*, <https://www.inn.no/student/utdanningskvalitet/kvalitetsarbeid-i-utdanningen/kvalitetssystemet/dokumentasjon>

NTNUs studieomtale av bachelor i pedagogikk, <https://www.ntnu.no/studier/bped>

Skyttermoen, T. (2013) *En narrativ beretning om et prakademisk utviklingsarbeid: Profileringsdokument*. <http://hdl.handle.net/11250/144955>

UIOs studieomtale av bachelor i pedagogikk, <https://www.uio.no/studier/program/pedagogikk/index.html>

Örebro Universitet, <https://www.oru.se/institutioner/Humaniora-utbildning-och-samhallsvetenskap/>